

Nekoč z orožjem, danes z delom

Zgodaj zjutraj 8. oktobra je krenila iz Ljubljane dolga vrsta avtobusov proti Delnicam. Obetal se je lep sončen dan in iz avtobusa, kjer so bili učenci osnovne šole dr. Jožeta Potrča, je kmalu zazvenela pesem. Več kot štiristo prebivalcev občine Center je odšlo v pobrateno občino Delnice, da bi skupno s prebivalci Gorskega Kotarja proslavili jubileje iz revolucionarne preteklosti in predvsem prihod slovenske 18. divizije na območje Gorskega Kotarja.

Dobrodošlica je bila prisrčna in nepozabna; v Fužinah so nas simbolično pričakali z vročim kuhanim krompirjem in ovčjim sirom – s hrano, ki so si jo v najtežjih dneh bitk v teh krajih pritrgovali od ust in jo nosili borcem na položaje.

Za malo gorsko vasico Benkovac je bil to še posebno velik dan; predsednik skupščine občine Ljubljana Center Albin Vengust je predal namenu prvo telefonsko govornico v tej vasi – darilo centralskega združenega dela. Tako je prvič tudi v tem kraju zapel telefon.

Sledila je veličastna proslava. »Dragi prijatelji, ne bom vas pozdravil kot goste,« je dejal narodni heroj Veljko

Kovačević, »Slovinci, slovenski borci so se v tistih najtežjih dnevih počutili med nami tako kot v rodni Sloveniji. Za te kraje so prelivali svojo kri kot za njihovo rodno zemljo. Zato za nas ne boste nikoli gosti, temveč le naši pobrateni tovariši.«

Globoko prijateljstvo in ljubezen, ki trdno povezuje predstavnike različnih narodnosti, je bilo čutiti na vsakem koraku. Borci so obujali spomine, nič manj prisrčno in veselo pa ni bilo med mladimi, ki so se prav tako pobratili: zavezali so se, da bodo zvesti izročilom svojih velikih predhodnikov, da bodo naprej gojili in negovali bratstvo in edinstvo, ki je v teh krajih

mного več kot le beseda.

»Listina o pobratenuju občin Ljubljana Center in Delnice je bila podpisana že pred štirimi leti. V tem času se je staklo na desetine vsakodnevnih vezi mnogih organizacij in vseh delovnih ljudi,« je dejal med drugim Albin Vengust. »Kljub temu pa s tem še ne smemo biti zadovoljni. Še veliko možnosti sodelovanja je, ki jih nismo znali izkoristiti.«

V zadnjem letu dni so se povezale nekatere naše in tamkajšnje organizacije združenega dela in se dogovorile za povsem konkretne programe. SCT, na primer, potrebuje za asfaltiranje cest poseben pesek vulkanskega izvora. Še pred nekaj leti so ga uvažali, kasneje pa pričeli kupovati doma, vendar iz precej oddaljenih krajev. V občini Delnice, kjer imajo rudnik barita, ostaja kot stranski produkt pesek vulkanskega izvora. SCT je pripravljena pomagati tako s tehnologijo kot opremo ter odkupiti precejšnje količine tega peska.

Tudi Kurivoprodaja in Lesno gospodarstvo Delnice imata skupne interese. Že letos bomo v Ljubljano dobili nekaj drv, potekajo pa dogovori za skupna vlaganja v tovarno briketov, ki jih bodo izdelovali iz posušenega lubja, ki ostaja neizkoriščeno ob predelavi lesa. Medex in tamkajšnji inštitut za oplemenjevanje rastlin sta ugotovila, da bi v Delnicah lahko pridobili več kooperantov čebelarjev, Medex pa je zainteresiran tudi za odkup čebeljih panjev. Tudi predstavniki Name in Goranina so se že sestali, saj obe trgovski organizaciji vidita možnosti za izpopolnjevanje ponudbe v obeh trgovinah. Možnosti za sodelovanje pa so tudi na drugih področjih. Že navezani stiki in pripravljene programi pa seveda še niso dovolj, pa tudi samo zagotavljanje o pripravljenosti ne; od volje delavcev v združenem delu obeh občin je odvisno, kakšni bodo rezultati dogovarjanja. LUČKA ŠPAT

Prebivalci Benkovca in sosednjih krajev so ob velikem pomanjkanju hrane delili z borci zadnje griljaje; najpogosteje so jim prinašali na položaje vroč krompir in sir. S to simbolično dobrodošlico so tudi danes, po štiridesetih letih pričakali prijatelje iz Ljubljane.

S SEJE PREDSEDSTVA OBČINSKEGA SVETA ZS

Veliko delavcev brez osnovne šole

Komisija za izobraževanje in kulturnoprosvetno dejavnost pri občinskem svetu ZS Ljubljana Center je opravila posebno anketo v 90 organizacijah združenega dela, ki zaposlujejo nad 100 delavcev. Ugotovila naj bi, kakšna je izobrazbena struktura in kako v delovnih organizacijah skrbijo za izobraževanje ob delu.

Anketa je zajela 45.891 delavcev, rezultati pa niso spodbudni. Komisija je namreč ugotovila, da je v občini kar 14,36 odstotka delavcev, ki niso dokončali osnovne šole. Večina organizacij združenega dela še nima usklajenih samoupravnih aktov z določbami zakona o usmerjenem izobraževanju.

Letos je bilo razpisanih 908 kadrovskih štipendij, kar je več kot v preteklem letu. Anketa je tudi pokazala, da je pripravništvo normativno dokaj dobro organizirano, šepa pa pri izvajanju programa dela s pripravniki, saj so mentorji preobremenjeni.

Organizacije združenega dela imajo zvečine dobre letne programe izobraževanja. Srednjeročne programe ima le 57,7 odstotka organizacij, dolgoročne pa le 6,6 odstotka.

Žal pa anketa ni dovolj natančno pokazala stanja na področju izobraževanja ob delu v primerjavi s kadrovsko politiko v ozdih. Zanimivo bi bilo vedeti, kako so delovne organizacije uspešne na tem področju.

Ko so ocenjevali razloge za študij ob delu pri posameznih delavcih, so ugotovili, da so glavni povodi višji osebni dohodek, interesi posameznika in delovne organizacije in želja po lažjem delu. Med ovirami pa se pojavljajo izmiski delovni čas, neusklajenost med željami posameznikov in delovno organizacijo ter tudi neustrezni programi šolanja v vzgojnoizobraževalnih organizacijah. J. P.

Narodna heroja in nekdanja komandanta Janko Rudolf in Veljko Kovačević odkrivata spomenik padlim borcem.

MLADINA NA RAZPOTJU PRED KONČANO OSEMELETKO

Kaj zdaj, ko nisem več pionir

»Pionirji in mladinci na osnovnih šolah predstavljajo našo kadrovske bazo, zato moramo z njimi delati kar najbolj skrbno in zavzeto«. Takšne in podobne misli lahko najdemo v skoraj vseh programskih usmeritvah mladinskih forumov. To mesto si pionirji in mladinci na osnovni šoli tudi zaslužijo, vendar pa nikakor ne moremo reči, da ga kljub lepim besedam in usmeritvam danes tudi zavzemajo.

Krivca za sedanje stanje, za razliko od drugih področij delovanja mladinske organizacije, ni težko poiskati. Glavno krivdo za takšno delo ali, bolje rečeno, nedelo nosijo predvsem tisti, ki s svojimi visokoletnimi frazami dajejo vtis, da na področju delovanja z mladinci in pionirji na osnovni šoli naredijo največ. Zato je nepošteno od teh mladinskih forumov, da velikokrat skušajo zvaliti svojo krivdo na ramena mentorjev ali celo mladincev samih. Mar se v mladinskih forumih ne zavedajo, da pripadnost mladinski organizaciji, želja in interes za aktivno delo v njej ne prideta sama od sebe? Mlade ljudi, ki stopajo v ZSM, moramo podrobno in prilagojeno njihovim letom seznaniti z vsem tem.

Prav tu pa opažamo največje pomanjkljivosti. Zgolj predavateljsko, formalno in frazersko seznanjanje ne more prinesiti rezultatov. Kvečjemu lahko zbudi odpor od organizacije in

s tem tudi pasivno vlogo v njenem delovanju. To pa je nedvomno glavni vzrok tudi kasnejšemu nezanimanju mladih za aktivno vključevanje v Zvezo socialistične mladine.

Najti bomo morali nove metode in oblike, da pripravimo pionirje na vstop v ZSMS. Predvsem bodo morale te dejavnosti potekati bolj z roko v roki s pionirsko organizacijo. Popoln nesmisel je, da ti dve organizaciji delujeta druga mimo druge. Ena glavnih poti za izboljšanje dela osnovnih organizacij ZSMS na osnovnih šolah je prav v tesnem sodelovanju mladinske in pionirske organizacije.

Dejavnost mladinske organizacije (vanjo se pionirji vključujejo ob koncu sedmega razreda) naj bi predstavljala nekakšno nadgradnjo dela pionirske organizacije, seveda ne tako, da bi bila mladinska organizacija nekakšen varuh ali vodja pionirjev, pač pa tako, da bi bila dejavnost pionirjev obogatena z elementi, ki jih obse-

ga program delovanja ZSMS. Zavedati se je treba, da pionirji ob vstopu v ZSMS to tudi pričakujejo in jim spoznanje, da so njihova pričakovanja neutemeljena, predstavlja veliko razočaranje in zavoro pri nadaljnjem delu v ZSMS. To še posebej čutimo kasneje, v srednji in visoki šoli ter v združenem delu.

Če naj bi tak položaj izboljšali, moramo na novo zasnovati priprave za vstop v mladinsko organizacijo. Vsebinsko morajo biti bogate, stalne in predvsem podkrepjene s pedagoškimi in psihološkimi elementi. Mladinska organizacija sama tega ne more opraviti. Glavno vlogo bi morali odigrati mentorji. Vendar prav tu dejavnost mladinskih forumov najbolj šepa. Mentorji ostajajo prepuščeni sami sebi, med njimi ni usklajenosti na nivoju občine, marsikdo med njimi pa tudi nima prav posebnega veselja do te naloge. Mnogokrat se je loti le zato, da bi opravil predpisano število ur.

Nemalokrat se zgodi, da je delo OO ZSMS na osnovni šoli zgolj na papirju. Preprosto prepisemo programe iz prejšnjih let in jih kot običajno le delno ali pa sploh ne izpeljemo. Vse to postavlja ZSMS v izredno slabo luč pri mladincih in jim že na začetku njihovega delovanja v mladinski or-

ganizaciji zbija željo po aktivnem ustvarjanju v njej, oziroma jim take možnosti sploh ne daje.

Izhod iz krize je le v usklajenem in vsebinsko bogatem programu, ki naj bi ga za OO ZSMS v osnovnih šolah pripravili na občinskem mladinskem forumu, ob tesnem sodelovanju z ZPM in vodstvi ter mentorji osnovnih šol. Nekateri aktivnosti v tej smeri že tečejo. Vendar pa predvsem v vodstvih mladinske organizacije dostikrat nalete na odpor polne demagogije, saj se mnogi zavzemajo za nekakšno »decentralizacijo« delovanja osnovnih organizacij ZSMS. To pomeni, da naj bi organizacije ne izvajale nekakšnega »od zgoraj« stavljenega programa, temveč, da bi delovale zgolj po svojih interesih in potrebah. Takšno usmeritev je sicer treba pozdraviti, vendar pa je njena uresničitev možna le v OO ZSMS v srednjih in visokih šolah ter v združenem delu, kjer mladinci že dobro poznajo vlogo ZSMS in imajo precej izkušenj pri delovanju v njej.

Delovanje mladih v osnovni šoli pa je le še treba usmerjati in usklajevati, saj bodo mladi na ta način najlažje spoznali celoten spekter delovanja mladinske organizacije in tako postali bolj zainteresirani za delovanje v ZSMS. Moramo pa poudariti, da bomo vse to lahko uresničili le ob dobrem, zavzetem mentorskem delu, ki je edini ključ nadaljnjega razvoja OO ZSMS na osnovnih šolah.

IGOR LAVŠ